

**ПРАВИЛНИК
О МЕРАМА, НАЧИНУ И ПОСТУПКУ ЗАШТИТЕ И
БЕЗБЕДНОСТИ ДЕЦЕ И УЧЕНИКА ЗА ВРЕМЕ
БОРАВКА У ШКОЛИ И СВИХ АКТИВНОСТИ
КОЈЕ ОРГАНИЗУЈЕ ШКОЛА**

Садржај:

I. ОПШТЕ ОДРЕДБЕ	3
II. ЗАШТИТА И БЕЗБЕДНОСТ УЧЕНИКА	3
III. ФИЗИЧКА ЗАШТИТА И БЕЗБЕДНОСТ УЧЕНИКА	4
1. Контрола објекта	4
2. Контрола дворишта	5
3. Контрола уласка и изласка из Школе и дворишта	5
4. Контрола електро, водоводних и других уређаја	6
5. Заштита у случају пожара, поплаве или других елементарних непогода	7
6. Прва помоћ	7
7. Заштита за време културних догађаја и других јавних окупљања	8
8. Заштита за време наставе у природи, екскурзија и студијских путовања	9
9. Организоване активности ван Школе	10
10. Заштита ученика у саобраћају	10
11. Предузимање других мера у циљу обезбеђивања физичке заштите и безбедности ученика	10
IV. ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА И БЕЗБЕДНОСТ УЧЕНИКА	11
1. Одржавање хигијене у Школи	11
2. Хигијена исхране	12
3. Санитарни и систематски прегледи	12
4. Едукација ученика и наставника	12
5. Заштита од присуства и коришћења психотичних и психоактивних супстанци	13
V. МЕНТАЛНА ЗАШТИТА И БЕЗБЕДНОСТ УЧЕНИКА	15
1. Уважавање личности детета	15
2. Развијање хуманих односа у Школи	15
3. Развијање оптималних односа између наставника и родитеља	15
4. Забрана дискриминације	15
5. Забрана насиља, злостављања и занемаривања	16
6. Превенција насиља, злостављања и занемаривања	17
7. Тим за заштиту од дискриминацију, насиља, злостављања и занемаривања	19
8. Интервентне активности у случају насиља, злостављања и занемаривања	19
9. Нивои насиља	19
10. Интервенције према нивоима насиља, злостављања и занемаривања	20
11. Забрана понашања којим се вређа углед, част и достојанство личности	22
12. Забрана страначког организовања и деловања	22
VI. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ	23

На основу чл. 108. и 119. став 1. тачка 1) Закона о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС”, 88/17, 27/18 – др. закон 10/19, 6/20 и 129/21-у даљем тексту: закон) , у складу са Упутством за израду акта којим установа образовања и васпитања прописује мере, начин и поступак заштите и безбедности деце и ученика, Школски одбор Школе са домом за ученике оштећеног слуха у Крагујевцу, на седници одржаној дана 05.12.2022. године донео је

ПРАВИЛНИК О МЕРАМА, НАЧИНУ И ПОСТУПКУ ЗАШТИТЕ И БЕЗБЕДНОСТИ ДЕЦЕ И УЧЕНИКА ЗА ВРЕМЕ БОРАВКА У ШКОЛИ И СВИХ АКТИВНОСТИ КОЈЕ ОРГАНИЗУЈЕ

ШКОЛА СА ДОМОМ ЗА УЧЕНИКЕ ОШТЕЋЕНОГ СЛУХА

I. ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим правилником регулишу се мере, начин и поступак заштите и безбедности деце и ученика за време боравка у школи и свих активности које организује Школа са домом за ученике оштећеног слуха у Крагујевцу (у даљем тексту: Школа) за време остваривања свих облика васпитно-образовног, образовно-васпитног рада (у даљем тексту: образовно-васпитног рада) и других активности које организује Школа.

Члан 2.

Деца и ученици имају право на заштиту и безбедност у објекту-згради и дворишту Школе, као и ван зграде и дворишта Школе, за време остваривања свих облика васпитно-образовног, односно образовно-васпитног рада (у даљем тексту: образовно-васпитног рада) или других активности које организује Школа, у складу са законом и општим актом Школе.

Школа, односно запослени у Школи обезбеђују остваривање права деце и ученика у складу са законом.

Члан 3.

У финансијском плану Школе обезбеђују се средства за заштиту и безбедност ученика у складу са прописаним мерама овог правилника.

II. ЗАШТИТА И БЕЗБЕДНОСТ УЧЕНИКА

Члан 4.

Заштита и безбедност ученика Школе остварује се као:

- физичка заштита и безбедност,
- здравствена заштита и безбедност,
- ментална заштита и безбедност.

III. ФИЗИЧКА ЗАШТИТА И БЕЗБЕДНОСТ УЧЕНИКА

Члан 5.

Школа је дужна да обезбеди физичку заштиту и безбедност ученика, током боравка у згради школе и школском дворишту од елементарних непогода- поплава, земљотреса, пожара или других несрећа/удеса, катастрофа или других ванредних околности и ситуација које могу да угрозе безбедност деце и ученика у Школи.

Деца и ученици морају да буду заштићени од поступака других ученика, запослених, родитеља односно другог законског заступника детета и ученика и трећих лица која угрожавају њихову безбедност.

Спровођење ових мера Школа ће остварити у сарадњи са надлежним органима локалне самоуправе, МУП-а и другим надлежним органима.

Надлежни органи локалне самоуправе дужни су да обезбеде средства Школи за спровођење оних мера које су наложене решењима надлежних инспекција у прописаним роковима.

Члан 6.

Физичка заштита и безбедност се остварује кроз:

- 1) контролу безбедности објекта Школе;
- 2) контролу дворишта;
- 3) контролу уласка у Школу и изласка из Школе;
- 4) контролу исправности електро, водоводних и других инсталација и уређаја;
- 5) заштиту у случају пожара, поплаве и других елементарних непогода и несрећа;
- 6) прву помоћ;
- 7) заштиту за време културних догађаја и других јавних окупљања;
- 8) заштиту за време наставе у природи, екскурзија, студијских путовања;
- 9) заштиту за време организовања активности ван Школе (посете позоришту и сл.);
- 10) заштиту ученика у саобраћају;
- 11) предузимање других мера у циљу остваривања физичке заштите и безбедности ученика.

1. Контрола објекта

Члан 7.

Домар Школе је дужан да редовно прати и отклања недостатке у Школи. Остало техничко особље (чистачице) и наставници дужни су да перманентно опсервирају просторије које користе као и комплетан објекат и о томе обавештавају директора, секретара и домара Школе као и о евентуалним недостацима које треба отклонити у циљу заштите и безбедности ученика и запослених.

Справе у физкултурној сали морају се одржавати у исправном стању.

Пре почетка наставне године и за време распуста домар у сарадњи са наставницима физичког васпитања проверава стање справа у физкултурној сали. У случају да недостатке није у стању сам да отклони, дужан је да обавести директора Школе. У току школске године наставници физичког васпитања дужни су да пре уласка ученика у физкултурну салу провере исправност справа и да у случају недостатака и оштећења справа предузму мере којим би заштитили живот и здравље ученика.

Школа је обавезна да обезбеди редовне контроле исправности рада лифта.

Члан 8.

Наставници, васпитачи, радници на одржавању хигијене дужни су да свакодневно прегледају учионице и остале просторије на којима су распоређени и да уочене промене, односно недостатке, неодложно јаве домару да их отклони.

Домар је дужан да свакодневно прегледа стање свих инсталација и уређаја (топловодне, водоводне, електро) и да уочене недостатке отклони, а уколико није у стању да их сам отклони, дужан је да обавести директора Школе, ради ангажовања стручних служби.

2. Контрола дворишта

Члан 9.

Улазак и боравак у дворишту Школе дозвољен је само ученицима и запосленима у Школи, родитељима ученика односно другим законским заступницима, и другим лицима која долазе у Школу службено или по позиву.

Члан 10.

Помоћно-техничко особље (домар и радници на одржавању хигијене) су дужни да редовно одржавају двориште.

Школско двориште мора бити осветљено и оградањено од трећих лица која могу угрозити безбедност деце и ученика.

Пожељно је имати и видео надзор.

Члан 11.

Строго је забрањено улазити превозним средствима (аутомобилом, камионом и сл.) у двориште Школе, сем у изузетним случајевима за потребе Школе по одобрењу директора.

У школском дворишту забрањено је возити мотоцикле.

Забрањено је увођење паса и других животиња у школско двориште.

У случају појаве паса луталица у дворишту школе, сви запослени (радници на одржавању, домар, дежурни наставници) су дужни да о томе обавесте директора школа како би он обавестио надлежне комуналне службе.

3. Контрола уласка и изласка из Школе и дворишта

Члан 12.

Радници Школе, дежурни наставници, васпитачи и техничко особље, остварују контролу уласка и изласка из зграде Школе и дворишта. Након завршетка редовне наставе и одласка ученика и дежурних наставника, објекат Школе се закључава, због немогућности организовања дежурства и контроле уласка у објекат Школе.

По завршетку наставе и нерадним данима улазак у Школу и двориште је забрањен, сем у изузетним случајевима, по одобрењу директора Школе.

У случају било каквих проблема, обавештава се директор школе.

У случају било каквих проблема ван радног времена, домар предузима потребне мере за решавање истих, а по потреби обавештава дежурну службу МУП, односно директора Школе.

Члан 13.

Задатак радника на одржавању хигијене је да обављају послове у оквиру свог радног места тј. да бораве на распоређеним теренима и помажу у вршењу дежурства. Ови радници су дужни да обавесте директора уколико се у просторијама ван места предвиђеног за пријем странака (канцеларија директора, канцеларија секретара, рачуноводства, просторија за стручну службу и сл.) налазе непозната лица.

Члан 14.

Строго је забрањено уносити оружје, оруђе и друге предмете којима се могу нанети озледе, угрозити живот деце, ученика и запослених односно нанети штета школској и личној имовини.

Службена лица (запослени у МУП-у и др.) могу уносити оружје у складу с правилима њихове службе.

Члан 15.

Ученицима је забрањено да за време одмора без дозволе одељењског старешине или дежурног наставника изађу из дворишта Школе.

Одељењски старешина односно дежурни наставник може дозволити излазак из дворишта Школе само у изузетним случајевима (на захтев родитеља и сл.).

Ученицима који су смештени у дому могу да излазе ван дома уз сагласност дежурног васпитача, а у складу са правилима дома.

Члан 16.

Дежурство наставника и помоћно-техничког особља (чистачица) обавља се у складу са општим актима школе, односно са упутством директора Школе.

4. Контрола електро, водоводних и других уређаја

Члан 17.

Домар је дужан да свакога дана на почетку рада изврши преглед свих просторија и увери се у исправност инсталација и постојању услова за несметан рад.

Уколико домар примети неке неправилности дужан је да их отклони, водећи рачуна о безбедности ученика, а ако није у могућности да то сам уради, да одмах обавести директора Школе.

Члан 18.

Сви запослени су дужни, да након окончања рада искључе компјутере, копир апарате, скенере и остале уређаје које су користили у раду, као и грејалице, клима уређаје и остале електричне апарате.

Радници на одржавању хигијене су дужни да после завршеног рада обиђу све просторије и у њима отклоне опасности које би могле да проузрокују пожар, експлозију или неку другу несрећу (искључити електро-уређаје, уклонити запаљиве течности и други лако запљиви материјал и сл.).

Члан 19.

У Школи треба да се обезбеди оптимална температура у просторијама за рад.

Домар је дужан да проверава грејање у Школи и у случају квара на тим инсталацијама да исте што хитније отклони, а ако није у могућности да то сам уради, да одмах обавести директора или секретара Школе.

Члан 20.

У Школи и школском дворишту се мора обезбедити адекватно осветљење.

Прозори се морају редовно (најмање четири пута годишње) чистити, а домар је дужан да редовно мења прегореле неонске цеви, сијалице, неисправне или оштећене прекидаче и утикаче.

Члан 21.

Уређаји, други предмети и материје који се користе у наставном процесу, за одржавање хигијене или у друге сврхе морају се држати ван домаћаја неовлашћених лица, ако могу представљати опасност по живот или здравље ученика.

Члан 22.

Након било каквих радова у Школи, којима је обухваћена и електроинсталација, мора се извршити провера електроинсталације, од стране овлашћеног правног лица, која ће о извршеној контроли издати одговарајуће уверење (атест).

5. Заштита у случају пожара, поплаве или других елементарних непогода

Члан 23.

Сви запослени у Школи морају да прођу обуку о заштити од пожара.

Школа најмање једанпут у три године врши проверу знања запослених у случају пожара.

Учитељи и разредне старешине ће најмање на једном часу одељењске заједнице у току школске године упознати ученике о понашању у случају елементарних непогода.

Школа мора да има видно истакнут и план евакуације и упутство за поступање у случају пожара.

Домар Школе је дужан да се стара о исправности и употребљивости ватрогасне технике којом располаже Школа, њеном редовном сервисирању и провери (сваких 6 месеци сервисирање мобилних апарата за гашење пожара и провера остале опреме: хидраната и сл.), да се брине да се иста налази увек на одређеним местима, и да о томе води писмену евиденцију.

Домар се стара о исправности противпаничне расвете у Школи, пријављује квар на хидрантским цревима и целокупној хидрантској мрежи у Школи и школском дворишту.

Члан 24.

У складу са законским прописима, Школа је у обавези да има:

1) најмање једну приручну апотеку (зидни ормарић или преносиву торбу) одговарајућег садржаја у сваком објекту у саставу школе;

2) најмање 1 комплет средстава за дезинфекцију пословног простора, радне површине, уређаја који се користе у оквиру делатности, који садржи 10 грама детергента на метар квадратни пословног простора;

3) по 1 комплет алата, који обухвата лопату, крамп, секиру, чекић (мацола), ћускију, тестеру за гвожђе.

Члан 25.

Ради остваривања заштите и безбедности од удара грома, Школа редовно проверава исправност громобранских инсталација (према нивоу истих), од стране овлашћеног правног лица, које о стању истих издаје уверење (атест), у складу са прописима у тој материји.

6. Прва помоћ

Члан 26.

У случају повреде деце, ученика или запослених, директор Школе, медицински техничар, секретар или дежурни наставник у Школи ће затражити прву помоћ односно медицинско збрињавање у амбуланти Дома здравља која се налази у непосредној близини Школе.

Најмање један запослени у смени, кога својим решењем одреди директор Школе, мора бити прописно оспособљен односно обучен за пружање „прве помоћи”.

Члан 27.

Школа је дужна да обезбеди најмање два ормарића (и торбе) прве помоћи који ће стајати:

- у просторији испред канцеларијског простора;
- у кабинету професора физичког;
- у сваком посебном објекту у саставу школе.

Медицински техничари и наставници физичког васпитања дужни су да одржавају ормариће у уредном стању и са потребним количинама санитарског материјала и средстава за пружање прве помоћи и да обавештавају директора Школе о утрошеном материјалу ради набавке потрошеног.

Члан 28.

У ормарићу из члана 24. овог Правилника мора се увек налазити следећи санитарски материјал:

- 1) стерилна компреса од газе – појединачно паковање 10x10 цм (5 ком);
- 2) стерилна газа по 1/4 м – појединачно паковање 80x25 цм (5 ком);
- 3) стерилна газа по 1/2 м – појединачно паковање 80x50 цм (5 ком);
- 4) стерилна газа по 1 м – појединачно паковање 80x100 цм (5 ком);
- 5) калико завој 10 цм x 5 м (5 ком);
- 6) калико завој 8 цм x 5 м (5 ком);
- 7) лепљиви фластер на катуру 2,5 цм x 5 м (2 ком);
- 8) лепљиви фластер са јастучићима (1 кутија);
- 9) троугласта марама димензије 100x100x140 цм (5 ком);
- 10) игла сигурница (5 ком);
- 11) маказе са заобљеним врхом (1 ком);
- 12) рукавице за једнократну употребу, пар (5 ком);
- 13) памучна вата, 100 г (2 ком);
- 14) нејодно антисептичко средство за кожу, 100 мл (1 ком);
- 15) спецификација садржаја (1 ком).

Поред средстава на зидном ормарићу или преносивој торби мора се налазити и Упуство и поступци пружање прве помоћи, на видном месту.

Зидни ормарић мора да буде смештен на лако доступном месту и видно обележен знаком црвеног крста.

На ормарићу мора бити означена:

- 1) адреса и број телефона најближе службе хитне помоћи и здравствене установе;
- 2) адреса и број телефона здравствене установе која пружа специфичне услуге за поједине

повреде;

- 3) бројеви телефона најближе полицијске станице и ватрогасне службе;
 - 4) бројеви телефона и имена запослених одређених и оспособљених за пружање прве помоћи.
- Забрањено је стављати у ормарић предмете који се не сматрају санитарским материјалом.
Ормарић за прву помоћ мора бити закључан.

Резервни кључ се мора налазити код секретара и у педагошко-психолошкој служби.

7. Заштита за време културних догађаја и других јавних окупљања

Члан 29.

За време окупљања у просторијама Школе, Школа је дужна да обезбеди присуство довољног броја дежурних наставника и васпитача, зависно од броја присутних ученика. Процену потребног броја дежурних врши директор Школе.

Члан 30.

За време окупљања строго је забрањено пушење у Школи и у дворишту Школе, уношење и конзумирање алкохола, опијата и других средстава са психоактивним дејством.

Забрањено је уношење оружја, оруђа и других средства којима се могу нанети озледе, угрозити живот ученика и запослених односно нанети штета школској и личној имовини.

8. Заштита за време наставе у природи, екскурзија и студијских путовања

Члан 31.

Школа организује наставу у природи и екскурзије у складу са Правилником о организацији и остваривању наставе у природи и екскурзија у основној школи и Правилника о организацији и остваривању екскурзије у средњој школи, сходно наставном плану и програму основног и средњег образовања и васпитања и другим подзаконским актима које донесе министар просвете и органи Школе.

Члан 32.

За целокупну реализацију наставе у природи, екскурзија и студијског путовања одговоран је директор Школе.

Директор Школе може својим решењем одредити наставника или васпитача, да буде носилац припреме, организације и реализације наставе у природи, екскурзије или студијског путовања – стручног вође путовања.

На екскурзију, студијско путовање упућују се наставници, васпитачи и здравствени радници, као пратиоци ученика, чији потребни број у сваком конкретном случају процењује директор школе.

Туристичка агенција коју Школа одабере у прописаном поступку јавне набавке, у складу са Законом, за путовања дужа од једног дана, дужна је да обезбеди лекара-пратиоца, уколико у местима боравка ученика не постоји организована здравствена служба, а за путовања дужа од два дана неопходно је да родитељ достави податке о здравственом, физичком и психичком стању ученика, које издаје изабрани лекар-педијатар на основу здравственог картона.

Директор Школе је у обавези да обавести надлежни орган унутрашњих послова, најкасније 48 сати пре отпочињања путовања, која мора да садржи време, место поласка на наставу у природу односно екскурзију, број аутобуса, по могућству регистарске бројеве аутобуса и имена возача, ако се знају унапред.

Ако надлежни орган унутрашњих послова приликом прегледа техничке исправности возила, документације које се тичу превозног средства (аутобуса) или возача и провере психофизичке способности возача, утврди неисправност документације, техничку неисправност возила или било који други разлог у погледу психофизичке способности возача, директор или стручни вођа путовања обуставиће путовање до отклањања утврђених недостатака.

Директор Школе је дужан да организује консултативне разговоре пре извођења путовања, што подразумева укљученост свих интересних група у процес одлучивања и планирања.

Пре изведеног путовања наставници и ученици ће бити упознати са правилима понашања којих су дужни да се придржавају. Правилима понашања потребно је прописати да је:

- забрањено пушење, конзумирање алкохола и опојних средстава за наставнике и ученике;
- неопходно да све предвиђене дневне активности морају бити реализоване до 22,00 часа (основна школа) односно 24 сата (у средњим школама).

Сви ученици који иду на вишедневну екскурзију или наставу у природи морају имати здравствени лист који садржи податке о здравственом стању ученика на основу здравственог картона и прегледа ученика, а попуњавају га родитељ односно други законски заступник ученика, изабрани лекар. Тајност података из здравственог листа мора бити обезбеђена и о овоме се стара директор Школе, одељењски старешина и лекар.

План дежурства наставника за време путовања је саставни део плана и програма екскурзије, наставе у природи.

9. Организоване активности ван Школе

Члан 33.

Школа ће, по правилу, организовано да превози већи број ученика ради обављања неких од ваншколских активности (одлазак у музеј, зоолошки врт и сл.), у складу са Правилником који регулише начин организовања превоза деце и уз предходну писану сагласност родитеља.

У случају мањих група, Школа може да води ученике и без организованог превоза, али је потребно да се претходно обезбеди сагласност родитеља.

10. Заштита ученика у саобраћају

Члан 34.

Школа ће, у сарадњи са надлежном службом МУП-а и другим службама (Министарство просвете, Школска управа и сл.) спровести едукацију ученика о безбедности у саобраћају.

Ова едукација се обавезно спроводи на почетку сваке школске године за ученике првог разреда.

Члан 35.

Школа ће, у сарадњи са надлежним органом локалне самоуправе, предузимати све мере ради обезбеђивања потребне сигнализације.

11. Предузимање других мера у циљу обезбеђивања физичке заштите и безбедности ученика

Члан 36.

Запосленима, ученицима и родитељима односно другим законским заступницима у Школи забрањено је да пуше у просторијама Школе и школском дворишту у складу са законом, као и да уносе односно користе алкохол, опијате, наркотичка средства и друга средстава са психоактивним дејством.

Лице задужено за контролу забране пушења, одређено одлуком директора, дужно је да поднесе пријаву против сваког лица које крши наведену забрану. Кршење ове забране од стране запосленог и ученика сматра се лакшом повредом обавезе, а њено понављање је тежа повреда обавезе

Члан 37.

У циљу заштите школске имовине и безбедности деце и ученика у школском дворишту у току и ван радног времена Школа обезбеђује видео надзор.

Ради заштите од физичких повреда, чистачице воде рачуна да подови, приступне рампе и степеништа не буду клизави.

Приликом набавке школског намештаја води се рачуна да се не набавља намештај оштрих ивица.

У Школи се употребљава заштитна опрема чије коришћење је одређено прописима који регулишу безбедност и здравље на раду.

IV. ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА И БЕЗБЕДНОСТ УЧЕНИКА

Члан 38.

Здравствена заштита и безбедност се остварује кроз:

- одржавање хигијене у школи, дому и школском дворишту;
- хигијену исхране;
- редовне систематске и санитарне прегледе;
- едукацију ученика и наставника о очувању здравља, препознавању заразних болести и сл;
- друге активности у циљу обезбеђења здравља ученика.

1. Одржавање хигијене у Школи

Члан 39.

У циљу обезбеђивања здравствене заштите и безбедности ученика, радници на одржавању хигијене су дужни да:

1) свакодневно одржавају чистоћу и врше дезинфекцију у одређеним просторијама (свакодневно да обришу подове, више пута у току дана очисте тоалете са средствима за дезинфекцију, редовно обришу и дезинфикују намештај и опрему, справе у физкултурној сали, књиге у библиотеци,) и дворишту (најмање једанпут дневно почисте двориште и улични део уколико временске прилике то дозвољавају);

2) најмање два пута у школској години, а по потреби и чешће, детаљно чисте све просторије (перу зидове, рибају подове, перу прозоре, врата и опрему) - генерално чишћење;

3) редовно носе мантиле и одговарајућу обућу, а по потреби и заштитне маске, рукавице и другу опрему по препоруци надлежних органа и институција (Завод за заштиту здравља, кризни штаб и сл.),

4) редовно стављају сапун, убрусе и папир у тоалете;

5) чисте снег на прилазима Школе,

6) врши друге послове у складу са систематизацијом послова и по налогу директора Школе.

Средства за одржавање хигијене, прибор и алат чистачице су дужне носити са собом и по завршетку посла враћати га на за то предвиђено место.

Складиштење и чување средстава за одржавање хигијене просторија и за дезинфекцију мора се вршити у складу са декларацијом издатом од стране произвођача. Иста, када нису у употреби морају бити под кључем, како би се спречила ненаменска употреба.

Члан 40.

У циљу обезбеђивања здравствене заштите домар Школе дужан је да:

1) редовно коси траву и одржава живу ограду у школском дворишту и испред Школе (најмање 3-4 пута годишње);

2) редовно одржава санитарни чвор у исправном стању (исправност славина, казанчића, бојлера, санитарнија и сл.);

3) редовно одржава објекат, инсталације и инвентар Школе у исправном стању;

4) редовно учествује у чишћењу снега и леда са степеништа Школе и других прилаза Школи;

5) редовно носи одговарајућу одећу и обућу за рад, а по потреби и заштитне маске, рукавице и другу опрему по препоруци надлежних органа и институција (Завод за заштиту здравља, кризни штаб и сл.);

6) редовно одржава котларницу у исправном стању у оквиру своје надлежности;

7) редовно одржава топловодну инсталацију у исправном стању;

8) врши друге послове у складу са систематизацијом послова и по налогу директора Школе

2. Хигијена исхране

Члан 41.

Контрола организације и остваривања исхране ученика у Школи спроводи се као спољна и унутрашња контрола.

Спољна контрола обавља се као део уговорних активности у оквиру пословно-техничке сарадње надлежног завода, односно, института за јавно здравље и Школе, и обухвата:

1) контролу квалитета obroка, анализу узорка целодневних obroка (доручак, ужина, ручак) узетих методом случајног узорка и лабораторијског утврђивања њихове енергетске и нутритивне вредности (садржаја беланчевина, угљених хидрата, масти, соли...);

2) контролу санитарно-хигијенских услова припреме и дистрибуције хране у складу са НАССР стандардима или у складу са принципима добре хигијенске и произвођачке праксе, на основу процене ризика, а подразумева: анализу микробиолошке исправности брисева узетих са радних површина, прибора, руку и носева запослених у кухињама; контролу микробиолошке исправности намирница и готових obroка.

Извештај о резултатима спољне контроле израђује се на основу података о исхрани ученика из евиденционих листи потрошње намирница, резултата лабораторијских анализа obroка и резултата контроле санитарно-хигијенских услова.

Унутрашња контрола обухвата: контролу намирница при пријему, контролу документације – атеста о здравственој безбедности и декларација достављених намирница и контролу припреме и дистрибуције хране.

Унутрашњу контролу обављају запослени у Школи задужени за пријем, припремање и сервирање obroка.

3. Санитарни и систематски прегледи

Члан 42.

Кувари и запослена на одржавању хигијене у кухињи су обавезни да имају редовне санитарне прегледе што је евидентирано у санитарним књижицама, овереним од стране надлежне службе.

Такође су обавезни да носе одговарајућу униформу (радне мантиле, капе, рукавице и маске, по препоруци надлежног органа).

Ученици који обављају професионалну праксу (фризери и пекари) обављају редовне санитарне прегледе што се евидентира у санитарним књижицама, овереним од стране надлежне службе.

4. Едукација ученика и наставника

Члан 43.

Школа ће кроз часове одељенске заједнице спроводити едукацију ученика о заштити здравља, препознавању заразних болести, болести зависности, вашљивости и сл.

По потреби школа може организовати и семинаре на ту тему за све запослене у Школи.

Школа сарађује са здравственим установама у спровођењу здравствене заштите ученика.

Члан 44.

О појави инфективних болести у Школи, наставници, васпитачи и други запослени о томе обавештавају директора који то пријављује надлежном лекару, односно Дому здравља.

У случају да је ученик оболео од неке заразне болести или постоји сумња у то, наставник ће ученика одстранити са часова у посебну просторију, одређену за ту намену (изолацију) и позвати родитеља односно другог законског заступника и здравственог радника односно здравствену службу ради отклањања наведеног проблема, а све у складу са Законом о заштити података личности.

Члан 45.

Школа сарађује и са стоматолошком службом, и са њом спроводи систематску стоматолошку заштита ученика у оквиру надлежне службе дечје зубне амбуланте.

5. Заштита од присуства и коришћења психотичних и психоактивних супстанци

Члан 46.

Активности на превенцији употребе дрога код ученика у Школи треба да су добро планиране и осмишљене, да укључују у активности разна тела и органе Школе, да повезују наставне и ваннаставне активности, да се ослањају на ресурсе локалне заједнице укључујући и међусекторску сарадњу и да поштују међународне Е-стандарде у превенцији употребе дроге.

Школа ће да планира и утврди „годишњим програмом здравствене заштите ученика,“ као саставним делом Годишњег плана рада Школе, реализацију активности са ученицима, родитељима и наставницима, сарадњу са другим институцијама и органима, као што су: МУП, Дом здравља, Центар за социјални рад и сл.

Члан 47.

Активности на превенцији употреба дрога са ученицима се реализују у оквиру наставних и ваннаставних активности. У оквиру реализације часова одељенског старешине и часова одељенске заједнице планирају се активности на тему превенције употреба дрога.

Ваннаставне активности и секције у Школи треба да омогуће квалитетно провођење времена уз развијање личних потенцијала и јачање самопоуздања ученика.

Члан 48.

Забрана употребе опијата и психоактивних супстанци прописана је Законом, а поступање у случају сумње или сазнања о присуству и коришћењу наркотичних средстава или психоактивних супстанци стручним упутством министарства просвете, науке и технолошког развоја које је намењено директору, наставном и ваннаставном особљу, стручним сарадницима, ученицима, родитељима и другим законским заступницима, као и другим релевантним институцијама које се укључују у превенцију и решавању проблема наркоманије.

Члан 49.

Поступање у случају коришћења дроге зависи од тога да ли је у питању ученик, запослени или треће лице.

У случају када запослени има сумњу или сазнање да је ученик користио дрогу у школском простору, предузима следеће кораке: обавља разговор са учеником (одељенски старешина, стручни сарадник или директор), позива родитеље да би их информисао, а ако родитељ не дође или се не одазове на службени позив о томе се обавештава Центар за социјални рад, упућивање ученика у здравствену установу ради идентификације проблема и дијагностификовање у пратњи родитеља и пријављивање сумње на кривично дело полицијској управи (школском полицајцу).

Члан 50.

Када запослени посумња да је ученик под утицајем дроге у школском простору и када постоје јасни знакови угрожености његовог физичког и менталног здравља, или пак опасност за сопствену безбедност или безбедност других ученика или запослених, предузима следеће радње: одводи ученика са наставе или других активности и води га у просторију у којој је могуће обавити разговор запослених или лекара са учеником (водећи рачуна да не дође до етикетирања ученика), позива се хитна помоћ, позивају се родитељи односно други законски заступници, обавештава Центар за социјални рад, сумња на извршење кривичног дела се пријављује надлежној полицијској управи

(школском полицајцу), обавештава дописом надлежног педијатра да је због сумње на употребу дроге ученик упућен у здравствену установу, након повратка ученика у школу појачава се васпитно-педагошки рад и надзор над учеником, у складу са својим могућностима школа пружа подршку родитељима ради повећања родитељске компетенције.

Уколико постоји сумња на наставак злоупотребе дроге од стране ученика, а не постоји одговарајућа сарадња са родитељима, школа обавештава орган старатељства односно надлежни Центар за социјални рад.

Члан 51.

У случају када запослени користи дрогу, односно када за такво понашање постоји сумња, исти се упућује на лекарски преглед истовремено удаљава са рада, а уколико запослени одбије да се подвргне лекарском прегледу у надлежној здравственој установи, престаје му радни однос.

Када запослени подстрекава ученике на употребу дроге или омогућава њену употребу, или постоји сумња о томе, покреће се дисциплински поступак против запосленог, због учињене теже повреде радне обавезе, и исти се привремено удаљава са рада до окончања дисциплинског поступка, у складу са Законом.

Члан 52.

У случају да постоји сумња да родитељ ученика користи дрогу, а постоје знакови злостављања или занемаривања детета, школа о сумњама обавештава школског педијатра, полицијску управу и надлежни Центар за социјални рад.

Члан 53.

Поступање у случају поседовања и продаје дроге, зависи од чињенице ко поседује, односно продаје дрогу, ученик, запослени или треће лице, односно родитељ или други законски заступник ученика.

У случају када запослени сумња или поседује информацију да ученик за време боравка у школском простору поседује дрогу или продаје, запослени одмах о томе обавештава школског полицајца односно надлежну полицијску управу, позива родитеље односно друге законске заступнике, обавештава надлежни Центар за социјални рад, у школи се организује појачани надзор, до доласка полиције обезбеђује место проналаска дроге, предаје записнички супстанцу на коју се сумња да је дрога полицији, сачињава службена забелешка о догађају, организује информативни родитељски састанак, против ученика се покреће васпитно-дисциплински поступак због теже повреде обавезе.

Члан 54.

У случају сумње да запослени поседује односно продаје дрогу током боравка у школском простору, директор ће против истог покренути дисциплински поступак, привремено удаљити са посла и обавестити надлежну полицијску управу.

Члан 55.

У случају да родитељ, односно други законски заступник ученика, или треће лице, током боравка у школском простору поседује или продаје дрогу, Школа ће о томе одмах обавестити надлежну полицијску управу, надлежни Центар за социјални рад, старајући се да због процесуирања родитеља (другог законског заступника ученика) не буде угрожено право на приватност и друга права ученика.

У случају да запослени пронађе у школском простору дрогу, о томе обавештава надлежну полицијску управу, спроводи се појачани надзор над одељењима и ученицима, и организује се појачане васпитне активности на тему превенције злоупотреба дрога ученицима и родитељима.

V. МЕНТАЛНА ЗАШТИТА И БЕЗБЕДНОСТ УЧЕНИКА

Члан 56.

Ментална заштита и безбедност ученика се остварује кроз:

- 1) уважавање личности детета,
- 2) развијање хуманих односа у Школи,
- 3) успостављање оптималних односа између наставника и родитеља,
- 4) поштовање Правила понашања ученика, запослених и родитеља ученика у Школи и
- 5) другим активности у циљу очувања менталног здравља деце.

1. Уважавање личности детета

Члан 57.

У Школи се негују односи међусобног разумевања и уважавања личности деце, ученика, одраслих, запослених и родитеља, односно других законских заступника.

Запослени имају обавезу да својим радом и укупним понашањем доприносе развијању позитивне атмосфере у Школи.

Школа је дужна да актом уреди правила понашања и међусобне односе ученика, родитеља, односно других законских заступника и запослених у Школи.

2. Развијање хуманих односа у Школи

Члан 58.

Односи међу ученицима треба да буду засновани на међусобној сарадњи и помоћи, другарству, пријатељству, уважавању и поштовању личности и пристојном опхођењу.

Међусобне неспоразуме и сукобе ученици решавају у оквиру одељенске заједнице, уз посредовање одељенског старешине, стручних сарадника, односно дежурног наставника, а неспоразуме између наставника и ученика решава директор у оквиру својих надлежности.

3. Развијање оптималних односа између наставника и родитеља

Члан 59.

Ради решавања кључних образовно-васпитних питања (успех у школи, психофизички развој, проблеми у школи, ексцесна понашања, организација ваннаставних активности и сл.) повремено ће се организовати едукација родитеља путем семинара, радионичарским радом, дружењем, одржавањем културних манифестација и др.

4. Забрана дискриминације

Члан 60.

У Школи су забрањене дискриминација и дискриминаторско поступање, којим се на непосредан или посредан, отворен или прикривен начин, неоправдано прави разлика или неједнако поступа, односно врши пропуштање (искључивање, ограничавање или давање првенства), у односу на лице или групе лица, као и на чланове њихових породица или њима блиска лица на отворен или прикривен начин, а који се заснива на раси, боји коже, прецима, држављанству, статусу мигранта,

односно расељеног лица, националној припадности или етничком пореклу, језику, верским или политичким убеђењима, полу, родном идентитету, сексуалној оријентацији, имовном стању, социјалном и културном пореклу, рођењу, генетским особеностима, здравственом стању, сметњи у развоју и инвалидитету, брачном породичном статусу, осуђиваности, старосном добу, изгледу, чланству у политичким, синдикалним и другим организацијама и другим стварним, односно претпостављеним личним својствима, као и по другим основима утврђеним законом којим се прописује забрана дискриминације.

Не сматрају се дискриминацијом посебне мере уведене ради постизања пуне равноправности, заштите и напретка лица, односно групе лица која се налазе у неједнаком положају.

Школа је дужна да предузме све мере прописане законом када се посумња или утврди дискриминаторно понашање у Школи.

Програмом превенције дискриминације и дискриминаторског понашања, и вређања угледа, части и достојанства личности, одређују се мере и активности којима се обезбеђује остваривање циљева превенције свих облика дискриминације и дискриминаторског понашања и он је део школског програма и развојног плана Школе, а конкретизује се Годишњим планом рада Школе.

Програм превенције утврђује се на основу анализа стања у остваривању равноправности, распрострањености различитих облика нетолеранције и дискриминације, сагледавањем специфичности Школе, резултата самовредновања и вредновања квалитета рада Школе, па се на основу тога Годишњим планом рада Школе опредељују активности, одговорна лица и временска динамика планираних активности.

Члан 61.

Школа има тим за заштиту од дискриминације који образује директор школе, чији су чланови: директор, стручни сарадници, секретар установе, наставници и васпитачи, а у истимогубити укључени представници из реда родитеља, ученичког парламента, јединице локалне самоуправе, односно стручњаци за поједина питања.

Састав тима за заштиту од дискриминације, злостављања и занемаривања и њихови контакт телефони, је истакнут на огласној табли школе или неком другом видном месту.

Члан 62.

Поступање Школе у случају дискриминаторног понашања запосленог према учеснику у образовању је следећи:

- 1) заустављање дискриминаторног понашања (обавеза свих);
- 2) смиривање ситуације и пружање сигурности и подршке учеснику у образовању (ученику);
- 3) обавештење родитеља односно другог законског заступника, као и наставника, одељенског старешину;
- 4) подношење пријаве директору Школе ради покретање дисциплинског поступка и Тима за заштиту;
- 5) консултације Тим за заштиту, доношење мера заштите и праћење ефеката. Тим за заштиту консултује по потреби надлежне службе и установе, а одељенски старешина обавештава и укључује родитеље односно друге законске заступнике у рад;
- 6) обавештавање Министарства-надлежну школску управу, у року од 24 часа од сазнања за дискриминаторско понашање од стране директора Школе, који покреће и води дисциплински поступак;
- 7) праћење ефеката предузетих мера.

5. Забрана насиља, злостављања и занемаривања

Члан 63.

У Школи је забрањено физичко, психичко, социјално, сексуално, дигитално и свако друго насиље, злостављање и занемаривање запосленог, ученика, одраслог, родитеља односно другог законског заступника или трећег лица у Школи.

Под насиљем и злостављањем подразумева се сваки облик једанпут учињеног, односно понављаног вербалног или невербалног понашања које има за последицу стварно или потенцијално угрожавање здравља, развоја и достојанства личности ученика и одраслог.

Занемаривање и немарно поступање представља пропуштање Школе или запосленог да обезбеди услове за правилан развој ученика и одраслог.

Школа је дужна да одмах поднесе пријаву надлежном органу ако се код ученика или одраслог примете знаци насиља, злостављања или занемаривања.

Под физичким насиљем, сматра се: физичко кажњавање ученика или одраслог од стране запосленог, родитеља односно другог законског заступника или трећег лица у Школи; свако понашање које може да доведе до стварног или потенцијалног телесног повређивања ученика, одраслог или запосленог; насилно понашање запосленог према ученику или одраслом, као и ученика и одраслог према другом ученику, одраслом или запосленом.

Под психичким насиљем, сматра се понашање које доводи до тренутног или трајног угрожавања психичког и емоционалног здравља и достојанства.

Под социјалним насиљем, сматра се искључивање ученика и одраслог из групе вршњака и различитих облика активности Школе.

Под сексуалним насиљем и злостављањем, сматра се понашање којим се дете и ученик сексуално узнемирава, наводи или приморава на учешће у сексуалним активностима које не жели, не схвата или за које није развојно дорастао или се користи за проституцију, порнографију и друге облике сексуалне експлоатације.

Под дигиталним насиљем и злостављањем, сматра се злоупотреба информационо-комуникационих технологија која може да има за последицу повреду друге личности и угрожавање достојанства и остварује се слањем порука електронском поштом, смс-ом, ммс-ом, путем веб-сајта (web site), чествовањем, укључивањем у форуме, социјалне мреже и другим облицима дигиталне комуникације.

Школа је дужна да надлежном органу пријави сваки облик насиља, злостављања и занемаривања у Школи почињен од стране родитеља, односно другог законског заступника или трећег лица у Школи.

6. Превенција насиља, злостављања и занемаривања

Члан 64.

Превенцију насиља, злостављања и занемаривања чине мере и активности којима се у Школи ствара сигурно и подстицајно окружење, негује атмосфера сарадње, уважавања и конструктивне комуникације.

Превентивним активностима се:

- 1) подиже ниво свести и осетљивости детета и ученика, родитеља и свих запослених за препознавање свих облика насиља, злостављања и занемаривања;
- 2) негује атмосфера сарадње и толеранције, уважавања и конструктивне комуникације у којој се не толерише насиље, злостављање и занемаривање;
- 3) истичу и унапређују знања, вештине и ставови потребни за конструктивно реаговање на насиље;
- 4) обезбеђује заштита детета и ученика, родитеља и свих запослених од насиља, злостављања и занемаривања.

Деца и ученици, родитељи и запослени заједнички планирају, осмишљавају и спроводе превентивне активности, начине информисања о садржајима, мерама и активностима за спречавање и заштиту од насиља, злостављања и занемаривања.

У оквиру превенције насиља и злостављања установа остварује васпитни рад, појачан васпитни рад и васпитни рад који је у интензитету примерен потребама, самостално или у сарадњи са другим надлежним органима, организацијама и службама.

Члан 65.

Ради превенције насиља, злостављања и занемаривања Школа је дужна да упозна све запослене, децу, ученике и родитеље са њиховим правима, обавезама и одговорностима, прописаним законом, Правилником о протоколу и другим подзаконским и општим актима.

Одељењски старешина, васпитач, наставник и стручни сарадник је дужан да обезбеди заштиту детета и ученика од произвољног или незаконитог мешања у његову приватност, породицу, дом или преписку, као и заштиту од незаконитих напада на његову част и углед.

Запослени не сме својим понашањем да изазове или допринесе насиљу, злостављању и занемаривању (на пример: непоштовање личности и права детета и ученика, недоследност у поступању, необјективно оцењивање и др.).

Ученици, као одговорни учесници у образовању и васпитању, ради превенције насиља, злостављања и занемаривања, обавезни су да: уважавају и поштују личност других – деце, ученика, запослених, родитеља и трећих лица; поштују правила установе и све оне акте којима се уређују њихова права, обавезе и одговорности; активно учествују у раду одељењске заједнице; као чланови ученичког парламента и школског одбора, посебно доприносе и учествују у превентивним активностима; својим понашањем не изазивају, доприносе или учествују у насиљу и злостављању.

Родитељ је дужан да, у најбољем интересу детета и ученика: сарађује са Школом; учествује у превентивним мерама и активностима; уважава и поштује личност свог детета, друге деце и ученика, запослених и других родитеља.

Родитељ не сме својим понашањем у установи да изазове или допринесе појави насиља, злостављања изанемаривања.

Члан 66.

Превенција насиља, злостављања и занемаривања, као један од приоритета у остваривању образовно-васпитног рада планира се развојним планом и саставни је део годишњег плана рада. Школа програмом заштите од насиља, злостављања и занемаривања одређује мере и активности које обезбеђују развијање и неговање позитивне атмосфере и безбедно окружење, на основу анализе стања безбедности, присутности различитих облика и интензитета насиља, злостављања и занемаривања у установи, специфичности установе и резултата самовредновања и вредновања квалитета рада установе. Програмом заштите дефинишу се превентивне и интервентне активности, одговорна лица и временска динамика њиховог остваривања.

Програм заштите садржи:

- 1) начине на који се превентивне мере и активности уграђују у свакодневни живот и рад установе на свим нивоима (појединац, васпитна група, одељењска заједница, ученички парламент, стручни органи, тела и тимови, родитељски састанци, родитељи – индивидуално и групно, савет родитеља);
- 2) стручно усавршавање запослених ради унапређивања компетенција запослених за превентивни рад, благовремено уочавање, препознавање, реаговање на насиље, злостављање и занемаривање;
- 3) начине информисања о обавезама и одговорностима у области заштите од насиља, злостављања и занемаривања;
- 4) подстицање и оспособљавање ученика за активно учествовање у раду одељењске заједнице, ученичког парламента, школског одбора и стручних органа установе;
- 5) садржаје и начине за појачан васпитни рад ради развијања самоодговорног и друштвено одговорног понашања;
- 6) поступке за рано препознавање ризика од насиља, злостављања и занемаривања;
- 7) начине реаговања на насиље, злостављање и занемаривање, улоге и одговорности и поступање у интервенцији када постоји сумња или се оно догађа;
- 8) облике и садржаје рада са свом децом и ученицима, односно онима који трпе, чине или су сведоци насиља, злостављања и занемаривања;
- 9) начине, облике и садржаје сарадње са породицом, јединицом локалне самоуправе, надлежном организационом јединицом полиције центром за социјални рад, здравственом службом, правосудним органима и др.;
- 10) начине праћења, вредновања и извештавања органа установе о остваривању и ефектима програма заштите.

7. Тим за заштиту од дискриминацију, насиља, злостављања и занемаривања

Члан 67.

Школа има посебан тим за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања.

Чланове и руководиоца тима за заштиту одређује директор установе из реда запослених (наставник, васпитач, стручни сарадник, секретар и др.), а број и састав чланова тима за заштиту зависе од специфичности установе. Установа може да укључи у тим за заштиту представнике родитеља и локалне заједнице, ученичког парламента и по потреби одговарајуће стручњаке (социјални радник, специјални педагог, лекар, представник полиције и др.).

Задаци тима за заштиту јесу, нарочито, да:

- 1) припрема програм заштите;
- 2) информисе децу и ученике, запослене и родитеље о планираним активностима и могућности тражења подршке и помоћи од тима за заштиту;
- 3) учествује у обукама и пројектима за развијање компетенција запослених потребних за превенцију и интервенцију у ситуацијама насиља, злостављања и занемаривања;
- 4) предлаже мере за превенцију и заштиту, организује консултације и учествује у процени ризика и доношењу одлука о поступцима у случајевима сумње или дешавања насиља, злостављања и занемаривања;
- 5) укључује родитеље у превентивне и интервентне мере и активности;
- 6) прати и процењује ефекте предузетих мера за заштиту деце и ученика и даје одговарајуће предлоге директору;
- 7) сарађује са стручњацима из других надлежних органа, организација, служби и медија ради свеобухватне заштите деце и ученика од насиља, злостављања и занемаривања;
- 8) води и чува документацију;
- 9) извештава стручна тела и орган управљања.

Имена чланова тима за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања, са бројевима контакт телефона мора бити истакнут на огласној табли школе.

8. Интервентне активности у случају насиља, злостављања и занемаривања

Члан 68.

Интервенцију у одговору на насиље, злостављање и занемаривање чине мере и активности којима се оно зауставља, осигурава безбедност учесника, смањује ризик од понављања, ублажавају последице за све учеснике и прате ефекти предузетих мера.

У Школи се интервенише на насиље, злостављање и занемаривање, када се оно дешава или се догодило између: деце или ученика (вршњачко насиље); запосленог и детета, односно ученика; родитеља и детета, односно ученика; родитеља и запосленог, као и када насиље, злостављање и занемаривање чини треће лице у односу на дете, ученика, запосленог или родитеља. Школа је дужна да интервенише увек када постоји сумња или сазнање да дете и ученик трпи насиље, злостављање и занемаривање, без обзира на то где се оно догодило, где се догађа или где се припрема.

9. Нивои насиља

Члан 69.

Насиље, злостављање и занемаривање је разврстано по три нивоа, када су актери деца односно ученици, тако да врста интервентних мера и њихови носиоци зависи од нивоа насиља.

Први ниво:

Облици физичког насиља и злостављања су, нарочито: ударање чврга, гурање, штипање, гребање, гађање, чупање, уједање, саплитање, шутирање, прљање, уништавање ствари.

Облици психичког насиља и злостављања су, нарочито: омаловажавање, оговарање, вређање, ругање, називање погрдним именима, псовање, етикетање, имитирање, „прозивање”.

Облици социјалног насиља и злостављања су, нарочито: добацивање, подсмевање, искључивање из групе или заједничких активности, фаворизовање на основу различитости, ширење гласина.

Облици сексуалног насиља и злостављања су, нарочито, неумесно, са сексуалном поруком: добацивање, псовање, ласцивни коментари, ширење прича, етикетање, сексуално недвосмислена гестикулација.

Облици насиља и злостављања злоупотребом информационих технологија и других комуникационих програма су, нарочито: узнемиравајуће позивање, слање узнемиравајућих порука СМС-ом, ММС-ом.

Други ниво:

Облици физичког насиља и злостављања су, нарочито: шамарање, ударање, гажење, цепање одела, „шутке”, затварање, плување, отимање и уништавање имовине, измицање столице, чупање за уши и косу.

Облици психичког насиља и злостављања су, нарочито: уцењивање, претње, неправедно кажњавање, забрана комуницирања, искључивање, манипулисање.

Облици социјалног насиља и злостављања су, нарочито: сплеткарење, ускраћивање пажње од стране групе (игнорисање), неукључивање, неприхватање, манипулисање, искоришћавање.

Облици сексуалног насиља и злостављања су, нарочито: сексуално додиривање, показивање порнографског материјала, показивање интимних делова тела, свлачење.

Облици насиља и злостављања злоупотребом информационих технологија су, нарочито: оглашавање, снимање и слање видео записа, злоупотреба блогова, форума и четовања, снимање камером појединаца против њихове воље, снимање камером насилних сцена, дистрибуирање снимака и слика.

Трећи ниво:

Облици физичког насиља и злостављања су, нарочито: туча, дављење, бацање, проузроковање опекотина и других повреда, ускраћивање хране и сна, излагање ниским температурама, напад оружјем.

Облици психичког насиља и злостављања су, нарочито: застрашивање, уцењивање уз озбиљну претњу, изнуђивање новца или ствари, ограничавање кретања, навођење на коришћење наркотичких средстава и психоактивних супстанци, укључивање у деструктивне групе и организације.

Облици социјалног насиља и злостављања су, нарочито: претње, изолација, малтретирање групе према појединцу или групи, организовање затворених група (кланова) које има за последицу повређивање других.

Облици сексуалног насиља и злостављања су, нарочито: завођење од стране ученика и одраслих, подвођење, злоупотреба положаја, навођење, изнуђивање и принуда на сексуални чин, силовање, инцест.

Облици насиља и злостављања злоупотребом информационих технологија су, нарочито: снимање насилних сцена, дистрибуирање снимака и слика, дечија порнографија.

10. Интервенције према нивоима насиља, злостављања и занемаривања

Члан 70.

На *првом нивоу*, по правилу, активности предузима самостално одељењски старешина, наставник, односно васпитач, у сарадњи са родитељем, у смислу појачаног васпитног рада са васпитном групом, одељењском заједницом, групом ученика и индивидуално.

Изузетно, ако се насилно понашање понавља, ако васпитни рад није био делотворан, ако су последице теже, ако је у питању насиље и злостављање од стране групе према појединцу или ако исто

дете и ученик трпи поновљено насиље и злостављање за ситуације првог нивоа, Школа интервенише активностима предвиђеним за други, односно трећи ниво.

На **другом нивоу**, по правилу, активности предузима одељењски старешина, односно васпитач, у сарадњи са педагогом, психологом, тимом за заштиту и директором, уз обавезно учешће родитеља, у смислу појачаног васпитног рада. Уколико појачани васпитни рад није делотворан, директор покреће васпитно-дисциплински поступак и изриче меру, у складу са законом.

На **трећем нивоу**, активности предузима директор са тимом за заштиту, уз обавезно ангажовање родитеља и надлежних органа, организација и служби (центар за социјални рад, здравствена служба, полиција и друге организације и службе). Уколико присуство родитеља није у најбољем интересу ученика, тј. може да му штети, угрози његову безбедност или омета поступак у установи, директор обавештава центар за социјални рад, односно полицију или јавног тужиоца.

На овом нивоу обавезни су васпитни рад који је у интензитету примерен потребама ученика, као и покретање васпитно-дисциплинског поступка и изрицање мере, у складу са законом. Ако је за рад са учеником ангажована и друга организација или служба, установа остварује сарадњу са њом и међусобно усклађују активности.

За трећи ниво насиља и злостављања директор Школе подноси пријаву надлежним органима, организацијама и службама и обавештава Министарство, односно надлежну школску управу, у року од 24 сата. Пре пријаве обавља се разговор са родитељима, осим ако тим за заштиту, надлежни јавни тужилац, полиција или центар за социјални рад процене да тиме може да буде угрожен најбољи интерес детета и ученика.

Ако постоји сумња или сазнање о насиљу, злостављању и занемаривању детета и ученика у породици, директор без одлагања обавештава полицију или јавног тужиоца, који предузимају даље мере у складу са законом.

Ако постоји сумња да насилни догађај може да има елементе кривичног дела или прекршаја, директор обавештава родитеља и подноси кривичну пријаву надлежном јавном тужилаштву, односно захтев за покретање прекршајног поступка надлежном прекршајном суду.

Уколико постоји сумња или сазнање да је ученик укључен у промовисање, заговарање, подржавање идеолошки мотивисано насиље, односно у насилни екстремизам, директор Школе сазива тим за заштиту који разматра ситуацију и на основу прикупљених информација одлучује о даљем поступању.

Уколико постоји сумња или сазнање да ученик припрема или учествује у идеолошки мотивисаном насиљу, односно у насилном екстремизму које има елементе кривичног дела и када тај догађај очигледно захтева неодложно поступање, директор одмах обавештава родитеља, јавног тужиоца и полицију.

Уколико постоји сумња или сазнање да је дете, односно ученик укључен у било који облик трговине људима, директор се обраћа служби надлежној за идентификацију и подршку жртава трговине људима, односно Центру за заштиту жртава трговине, надлежном центру за социјални рад и полицији.

Увек када је запослени починилац насиља, злостављања и занемаривања према детету и ученику у установи, директор предузима мере према запосленом, у складу са законом, а према детету и ученику мере за заштиту. Када је родитељ починилац насиља и злостављања према запосленом, директор је дужан да одмах обавести јавног тужиоца и полицију.

Када је ученик починилац насиља према запосленом, директор је дужан да обавести родитеља и центар за социјални рад; да покрене васпитно-дисциплински поступак, и да изрекне васпитно-дисциплинску меру, у складу са Законом, а ако постоје елементи кривичног дела или прекршаја, пријаву поднесе надлежном јавном тужилаштву односно прекршајном суду.

Уколико постоји сумња да је починилац насиља, злостављања и занемаривања треће одрасло лице (укључујући пунолетног ученика) према детету и ученику, директор је обавезан да истовремено обавести родитеља детета које је изложено насиљу, злостављању и занемаривању, надлежни центар за социјални рад и поднесе кривичну пријаву надлежном јавном тужилаштву, односно захтев за покретање прекршајног поступка надлежном прекршајном суду.

Када се насиље и злостављање дешава у Школи између одраслих лица (запослени – запослени; запослени – родитељ; запослени, родитељ – треће лице), директор предузима мере, у складу са законом.

Распоред поступања и интервенције је:

1) Проверавање сумње или откривање насиља, злостављања и занемаривања обавља се прикупљањем информација – директно или индиректно.

2) Зауостављање насиља и злостављања и смиривање учесника.

3) Обавештавање родитеља и предузимање хитних акција по потреби (пружање прве помоћи, обезбеђивање лекарске помоћи, обавештавање полиције и центра за социјални рад). Уколико родитељ није доступан или његово обавештавање није у најбољем интересу детета и ученика, установа одмах обавештава центар за социјални рад.

4) Консултације у установи се врше ради: разјашњавања околности, анализирања чињеница на што објективнији начин, процене нивоа насиља и злостављања, нивоа ризика и предузимања одговарајућих мера и активности, избегавања конфузије и спречавања некоординисане акције. У консултације се укључују: одељењски старешина, дежурни наставник, васпитач, стручни сарадници, тим за заштиту, директор, ученички парламент. Уколико у току консултација у установи директор и тим за заштиту, услед сложених околности не могу са сигурношћу да процене ниво насиља, злостављања и занемаривања, као и да одреде мере и активности, у консултације укључују надлежне органе и друге организације и службе: министарство надлежно за послове образовања и васпитања (у даљем тексту: Министарство) – надлежну школску управу, центар за социјални рад, полицију, правосудне органе, здравствену службу.

5) Мере и активности предузимају се за све нивое насиља и злостављања. Оперативни план заштите сачињава се за конкретну ситуацију другог и трећег нивоа за сву децу и ученике – учеснике насиља и злостављања (оне који трпе, који чине и који су сведоци насиља и злостављања).

6) Ефекте предузетих мера и активности прати установа (одељењски старешина, васпитач, тим за заштиту, стручни сарадници) ради провере успешности, даљег планирања заштите и других активности установе.

11. Забрана понашања којим се вређа углед, част и достојанство личности

Члан 71.

Забрањено је свако понашање запосленог према ученику и одраслом; ученика и одраслог према запосленом; родитеља, односно другог законског заступника или трећег лица према запосленом; запосленог према родитељу, односно другом законском заступнику; ученика и одраслог према другом ученику или одраслом, којим се вређа углед, част или достојанство.

Директор Школе дужан је да у року од три дана од дана сазнања за повреду забране из става 1. овог члана предузме одговарајуће активности и мере у оквиру своје надлежности.

12. Забрана страначког организовања и деловања

Члан 72.

У Школи је забрањено страначко организовање и деловање и коришћење простора Школе у те сврхе.

VI. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 73.

Даном ступања на снагу овог правилника престаје важност Правилника о мерама, начину и поступку заштите и безбедности ученика Школе са домом за ученике оштећеног слуха у Крагујевцу бр.791 од 25.09.2003.године.

Члан 74.

Овај правилник ступа на снагу осам дана од дана његовог објављивања на огласној табли Школе.

Председник Школског одбора:

Игор Јокић

Овај Правилник је заведен под деловодним бројем 1979-01 од 05.12.2022. године, објављен на огласној табли Школе 05.12.2022. године, а ступио на снагу 14.12.2022. године.

Секретар Школе

Снежана Кнежевић